

SCENARIUSZE LEKCJI

Chiński Nowy Rok - legendy, tradycje i zwyczaje Chińczyków.....	str. 2
Nie tylko księżniczki. Czego uczą nas kobiece bohaterki tekstów kultury?.....	str. 5
„Częstokroć błędzi, kto z pozoru sądzi”. O szkodliwym wpływie stereotypów i sądzenia po pierwszym wrażeniu.....	str. 10
Magiczna moc determinacji. Jak odnaleźć w sobie siłę do walki z przeciwnościami?.....	str. 13
Od animacji do filmu aktorskiego. Kreatywne sposoby kinematografii na opowiadanie tych samych historii.....	str. 17

Chiński Nowy Rok

- legendy, tradycje i zwyczaje Chińczyków

Autorka:

Nikola Horn - magister filologii angielskiej oraz absolwentka Studium Języka i Kultury Chin przy Uniwersytecie Wrocławskim. Swoją pracę licencjacką poświęciła analizie porównawczej legendy o Mulan z filmem Disneya o tej bohaterce. Interesuje się kulturą Azji, szczególnie Chin; co roku stara się odwiedzić ten kraj, biorąc udział w różnych projektach. Uczy języka chińskiego w Fundacji Przyjaźni Polsko-Japońskiej NAMI.

Grupa wiekowa:

klasy I-VI szkoły podstawowej

Przedmiot:

język polski, geografia

Czas realizacji:

1 godzina lekcyjna (45 minut) lub więcej (zajęcia można przeprowadzić zarówno przed jak i po seansie)

Cele operacyjne. Uczennica/uczeń:

- ♦ rozumie, czym są różnice kulturowe i potrafi wskazać ich przykład,
- ♦ rozwija zainteresowania i wrażliwość, poznając elementy tradycyjnej kultury innych krajów,
- ♦ wyjaśnia, czym jest legenda,
- ♦ potrafi wymienić zwyczaje Chin związane z Nowym Rokiem,
- ♦ rozwija swoje umiejętności manualne,
- ♦ kształtuje umiejętność pracy z tekstem słuchanym.

Formy i metody pracy:

rozmowa kierowana, burza mózgów, praca plastyczna, opcjonalnie: praca w grupach

Pomoce dydaktyczne:

tablica, kreda, załączniki (lub rzutnik), nożyczki; opcjonalnie: pałeczki i groch/koraliki

Zagadnienia edukacyjne:

- ♦ Czym są legendy i czego można się z nich dowiedzieć?
- ♦ Jak obchodzi się Nowy Rok w Chinach?
- ♦ Czy w każdym kraju różne święta obchodzone są tak samo?
- ♦ Czym są różnice kulturowe?

Opcjonalnie:

- ♦ Jakie są chińskie znaki zodiaku i czym różnią się od naszych?

©2020 Disney

Przebieg lekcji:

1. Wprowadzenie do zagadnienia [5 minut]

Nauczyciel/-ka zadaje klasie pytanie: „Co to jest legenda?”. Po uzyskaniu poprawnej odpowiedzi lub nakierowaniu na nią klasy, tłumaczy, że na dzisiejszej lekcji uczniowie poznają legendę o powstaniu chińskiego Nowego Roku, a następnie dowiedzą się, w jaki sposób Chińczycy obchodzą ten ważny dla nich dzień. Co więcej, sami będą mogli spróbować niektórych aktywności.

2. Legenda o Nianie [15 minut]

Nauczyciel/-ka opowiada klasie legendę o genezie chińskiego Nowego Roku (Załącznik 1). W zależności od ilości czasu może rozdać ją klasie i poprosić o jej przeczytanie. Następnie zadaje klasie pytanie: „O jakich noworocznych zwyczajach możemy dowiedzieć się z legendy?”. Na tablicy tworzy chmurę z napisem „chiński Nowy Rok” na środku i wypisuje podane przez uczniów zwyczaje dookoła.

3. Różnice kulturowe [15 minut]

Nauczyciel/-ka tłumaczy, że chiński Nowy Rok nazywany jest inaczej Świętem Wiosny i nie różni się od europejskiego tylko zwyczajami, ale też datą, która jest ruchoma i wypada między styczniem a lutym. Tłumaczy, że te same święta w różnych krajach mogą być obchodzone zupełnie inaczej. Na tablicy rysuje tabelę z dwiema kolumnami, z jednej strony jest kolumna „Polska” a z drugiej „Chiny”. Prosi uczniów o jej uzupełnienie (słownie lub pisemnie) różnicami między polskim a chińskim Nowym Rokiem.

Nowy Rok	
Polska	Chiny
1 stycznia	styczeń-luty (święto ruchome, według kalendarza księżycowego)
...	...

4. Chińskie wycinanki [15-20 minut]

Jedną z chińskich tradycji noworocznych są wycinanki z papieru. Nauczyciel/-ka tłumaczy, że uczniowie zaraz wytną z papieru chiński znak oznaczający wiosnę - 春 (czyt. „czun”), ponieważ Chiński Nowy Rok to w końcu Święto Wiosny. Jest to najprostsza możliwa wycinanka i potrzebne będą do niej jedynie nożyczki i kartka papieru. Wzór wycinanki nauczyciel/-ka może wyświetlić na komputerze i poprosić uczniów o jej przerysowanie na papier lub wydrukować i rozdać uczniom, w zależności od ilości czasu i umiejętności manualnych grupy. Wycięty znak powinno wieszać się odwrotnie, tj. częścią prostokątną do góry, bo oznacza to wtedy „wiosna przyszła”.

Zadania opcjonalne (jeśli jest więcej czasu):

5. Chińskie znaki zodiaku [10 minut]

Nauczyciel/-ka tłumaczy uczniom, że w Chinach ludzie przywiązują wielką wagę do znaków zodiaku i każdy z nich ma jakieś specjalne znaczenie. Jest ich 12 i związane są z różnymi zwierzętami (takimi jak pies czy koń) oraz mitycznymi stworzeniami (jakim był np. smok Mushu). Rozdaje uczniom karty i prosi ich o znalezienie swojego znaku zodiaku (prawie cała klasa będzie miała taki sam, ponieważ chińskie znaki są zależne od roku urodzenia według kalendarza księżycowego. Lista znaków zodiaku jest jednak uproszczona, więc osoby, które urodziły się w styczniu lub na początku lutego mogą mieć w rzeczywistości inny znak zodiaku). Przy każdym znaku będą mogli znaleźć opis swojego charakteru według chińskich wierzeń. Nauczyciel/-ka tłumaczy, że w różnych kulturach wierzy się w inne rzeczy i cechy charakteru przypisane do znaku wcale nie muszą pokrywać się z prawdą.

6. Jemy pałeczkami [15-20 minut]

Do tej aktywności potrzebnych będzie kilka par pałeczek. Można dostać je za darmo w restauracjach azjatyckich. Przyda się także groch, koraliki lub jakieś inne małe przedmioty.

Nauczyciel/-ka pokazuje uczniom pałeczki i tłumaczy, w jaki sposób powinno się je trzymać, a następnie zachęca uczniów do spróbowania swoich sił w przenoszeniu różnych przedmiotów pałeczkami. Tłumaczy też uczniom, że nie wolno nabijać jedzenia na pałeczki ani wbijać ich w żaden posiłek (w szczególności ryż), bo jest to bardzo niegrzeczne. Jeśli zostanie trochę czasu, można zrobić szybkie zawody w przekazywanie grochu/koralików między uczniami na czas.

Załącznik 1: Legenda o Nianie

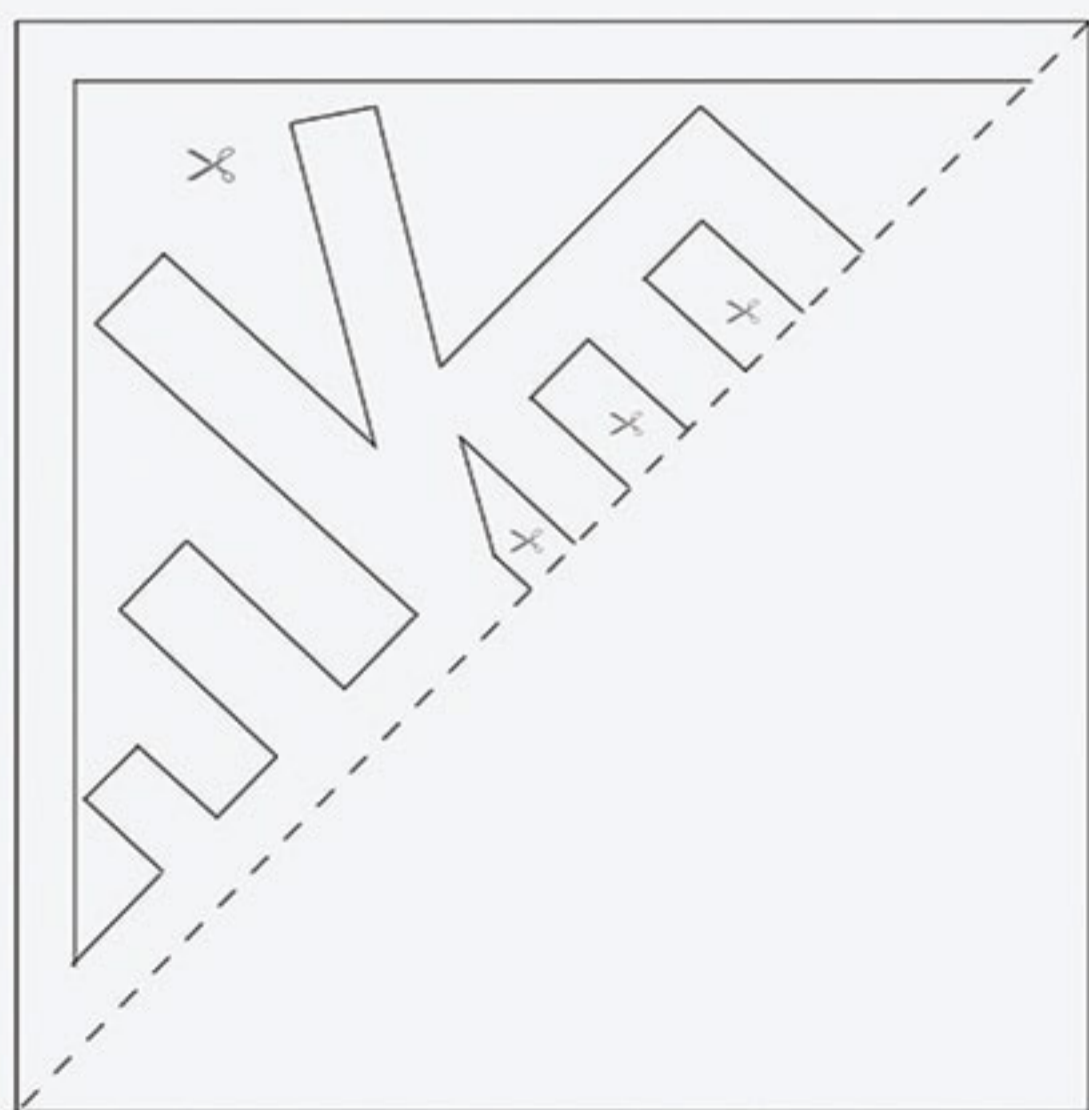
Dawno, dawno temu Nowy Rok nie był powodem do szczęścia i świętowania. Był to dzień, w którym od wioski do wioski wędrował straszny potwór imieniem Nian, aby pożerać zapasy jedzenia mieszkańców, a czasami nawet porywać ludzi. Ponieważ nikt nie wiedział, jak można walczyć z tak straszną bestią, wszyscy udawali się w ten dzień w góry, aby schronić się w jaskiniach.

Pewnego roku w jednej wiosce pojawił się tajemniczy mnich. Nikt nie znał jego imienia i nikt nie chciał wpuścić go do swojego domu. Schronienia udzieliła mu bardzo miła starowinka, która – zmartwiona – zachęcała go do opuszczenia domu i schronienia się w jaskini na czas przybycia Niana. Mnich jednak postanowił zostać w domu. Już od wielu lat przygotowywał się do tego dnia. Szybko powycinał z czerwonego papieru wiele wycinanek o różnych kształtach i przykleił je do okien domu. Zrobił dziesiątki latarni i przymocował je do ścian i płotów. Na szerokich zwojach czerwonego materiału wypisał pozytywne hasła związane z wiosną i nowym rokiem. Na koniec ułożył wzdłuż drogi długi sznur petard i schował się, trzymając w ręku zapałki. Potwór przeszukiwał dom za domem, drogę za drogą i powoli zjadał wioskowe zapasy. Kiedy jednak skręcił w ostatnią uliczkę... BUM! Usłyszał nagłą bardzo głośny dźwięk. Zamknął oczy i przerażony zaczął biec przed siebie, ale dźwięk gonił go aż potwór nie znalazł się przed ostatnim domem. Wtedy Nian otworzył oczy i zobaczył czerwone wycinanki, zapalone latarnie i długie zwoje z napisami. Morze czerwonych ozdób przystoniło mu całe pole widzenia, zakręciło mu się w głowie i stracił przytomność. Wtedy mnich osiodłał go i przeniósł w bezpieczne miejsce.

Od tej pory Nian nie był już strasznym potworem, a jedynie rumakiem mnicha. Na wszelki wypadek ludzie postanowili jednak co roku świętować pokonanie Niana za pomocą petard, fajerwerków, ozdabiania domów czerwonymi latarniami, wycinankami i zwojami, a także ubierając się na czerwono, aby w ich życiu na pewno nie pojawił się już żaden potwór.

wersja własna na podstawie tradycyjnych podań

Załącznik 2: Wycinanka

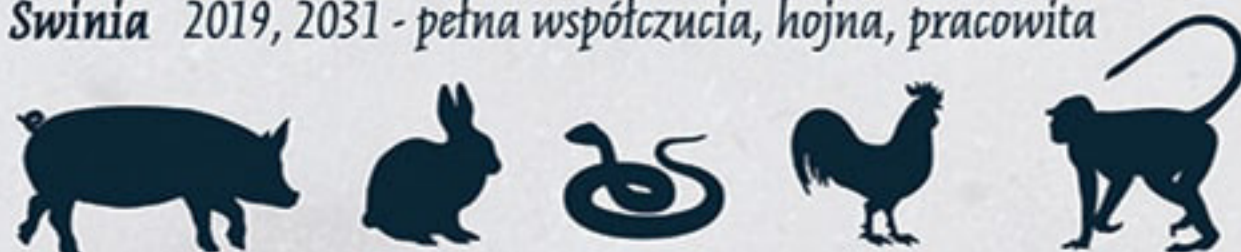

GaFi

źródło: <http://eveocean.pixnet.net/album/photo/269130114>

Załącznik 3: Znaki zodiaku

- Szczur** 2008, 2020 - szybki, zaradny, wszechstronny, miły
- Bawół** 2009, 2021 - pracowity, niezawodny, zdeterminowany
- Tygrys** 2010, 2022 - odważny, pewny siebie, lubi rywalizację
- Królik** 2011, 2023 - cichy, elegancki, miły, odpowiedzialny
- Smok** 2012, 2024 - pewny siebie, inteligentny, entuzjastyczny
- Wąż** 2013, 2025 - tajemniczy, inteligentny, mądry
- Koń** 2014, 2026 - ruchliwy, aktywny, energiczny
- Koza** 2015, 2027 - spokojna, łagodna, sympatyczna
- Małpa** 2016, 2028 - bystra, inteligentna, ciekawska
- Kogut** 2017, 2029 - spostrzegawczy, pracowity, odważny
- Pies** 2018, 2030 - czarujący, szczery, rozważny
- Świnia** 2019, 2031 - pełna współczucia, hojna, pracowita

Nie tylko księżniczki

Czego uczą nas kobiece bohaterki tekstów kultury?

Autorka:

Marika Kaiser - absolwentka filmoznawstwa oraz germanistyki na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Ukończyła również Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych we Wrześni o specjalności język niemiecki, a swoją pracę dyplomową poświęciła nauczaniu języka obcego przy wykorzystaniu medium filmu. Autorka licznych materiałów edukacyjnych dla Festiwalu Młodego Widza Wędrujące Ale Kino! oraz Akademii Filmowej Multikina.

Grupa wiekowa:

klasy IV-VIII szkoły podstawowej

Przedmiot:

język polski, godzina wychowawcza

Czas realizacji:

1-2 godziny lekcyjne (45-90 minut - temat zajęć został przewidziany na 2 godziny lekcyjne, każda z lekcji funkcjonuje osobno i porusza odmienne zagadnienia w obrębie jednego tematu)

Cele operacyjne. Uczennica/uczeń:

- ♦ opowiada o wydarzeniach fabuły oraz ustala kolejność zdarzeń i rozumie ich wzajemną zależność,
- ♦ wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohatera,
- ♦ wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach,
- ♦ poznaje znaczenie hasła *remake*,
- ♦ systematyzuje swoją wiedzę na temat klasycznych baśni i ich bohaterek,
- ♦ dokonuje porównania przedstawienia postaci,
- ♦ dokonuje analizy i interpretacji tekstów literackich,
- ♦ poznaje definicje pojęć: feminizm, równość, dyskryminacja,
- ♦ dokonuje analizy dzieła filmowego pod kątem poznanych pojęć,
- ♦ dowiaduje się, czym są stereotypy i dlaczego mają szkodliwe działanie,
- ♦ dokonuje analizy postawy poznanych postaci literackich i filmowych pod kątem tematu zajęć,
- ♦ odnosi treści tekstów kultury do własnego doświadczenia,
- ♦ doskonali umiejętność pracy w grupie.

Formy i metody pracy:

praca w grupie, burza mózgów, heureka, praca z tekstem, dyskusja

Zagadnienia edukacyjne:

- ♦ *Remake* a oryginał - różnice i cechy wspólne
- ♦ Od Królowej Śnieżki po Elbę - obraz filmowych i literackich księżniczek dawniej oraz współcześnie.
- ♦ Cenne rady znanych bohaterek, czyli czego możemy się nauczyć od filmowych i literackich kobiet?
- ♦ Mulan w walce o równouprawnienie.
- ♦ Kobiece bohaterki w kręgu stereotypów.

©2020 Disney

Lekcja I – Księżniczki Disneya – od Królowny Śnieżki do Elsy

1. Wstęp – wprowadzenie do tematu zajęć [7 minut]

Prowadzący/-a rozpoczyna zajęcia od zapoznania się z wrażeniami i spostrzeżeniami uczniów po seansie filmu *Mulan*. Zważywszy na to, że dzieło to stanowi aktorską wersję dobrze znanej animacji Disneya z 1998 roku nauczyciel/-ka wprowadza i wyjaśnia pojęcie *remake'u* (*remake* – z ang. „wykonać ponownie”, to nowa wersja istniejącego już filmu. Nie jest to wierna kopia pierwowzoru, a dzieło stworzone w oparciu o niego. *Remake* dokonuje często uaktualnień i odświeżeń pewnych wątków zawartych w oryginale), a następnie prosi młodych widzów, aby wypowiedzieli się na temat podobieństw i ewentualne różnic, jakie dostrzegają między pierwowzorem, a jego nowym przedstawieniem. Mogą również subiektywnie ocenić wprowadzone zmiany, przywołując konkretne sceny z obydwu dzieł. Dzięki przeprowadzonej w ten sposób analizie uczniowie przypomną sobie kluczowe wydarzenia z obejrzanego filmu oraz zwrócą uwagę na istotne cechy, jakimi charakteryzuje się *remake*.

2. Księżniczki wczoraj i dziś – porównanie [10 minut]

Nauczyciel/-ka na wstępie ćwiczenia pyta uczniów o znane im animacje Disneya, w których główną rolę odgrywają kobiety. Zakładając, iż większość młodych widzów zaznajomiona jest zarówno ze starszymi przedstawieniami disneyowskich księżniczek, jak i ich nowymi wcieleniami, prowadzący/-a zajęcia prosi, aby uczestnicy spróbowali przypomnieć sobie najważniejsze wątki kultowych bajek (w tym zadaniu pomoc może również znajomość literackich pierwowzorów, jeśli były one omawiane podczas wcześniejszych zajęć), a następnie dzieli tablicę na dwie kolumny, w jednej z nich zapisując hasło „kiedyś” w drugiej natomiast – „dziś”. Tak enigmatyczne określenie czasu pozwoli uczniom samodzielnie wyznaczyć granicę między dawnym i aktualnym przedstawieniem kobiecych postaci w filmach Disneya lub uzmysłowi im, iż zmiany te były płynne, zależne od czasu powstania filmu i trudno jednoznacznie wskazać umowną datę, gdy wizerunek księżniczki zaczął się zmieniać.

Korzystając z pytań pomocniczych odwołujących się zarówno do animacji Disneya, jak i klasycznych, literackich przedstawień postaci księżniczki, nauczyciel/-ka inicjuje oraz moderuje dyskusję, której wnioski zapisuje na tablicy, umieszczając je we właściwych kolumnach.

Przykładowe pytania pomocnicze

- ♦ Jak przedstawiano księżniczki kiedyś, a jak robi się to dzisiaj?
- ♦ Czy wszystkie księżniczki są ratowane z opresji przez księżęta?
- ♦ Jak wyglądały kiedyś, a jak wyglądają dzisiaj, relacje księżniczek z innymi kobietami?
- ♦ Które księżniczki są przedstawiane w konfrontacji z jakimś globalnym zagrożeniem?
 - ♦ Czy wszystkie „księżniczki” z bajek Disneya pochodzą z królewskich rodów?
- ♦ Jakie cechy w zachowaniu księżniczki podkreślano kiedyś, a jakie są istotne obecnie?
 - ♦ Jak wyglądały zakończenia bajek kiedyś, a jak przedstawiane są one dzisiaj?
- ♦ Które postawy księżniczek są wam bliższe? Z jaką z nich moglibyście się identyfikować?
- ♦ Czy takie postaci jak Vaiana, czy *Mulan* należą w waszym zdaniem do grona księżniczek Disneya?

Przykładowe wnioski

kiedyś	dziś
<ul style="list-style-type: none">- księżniczki posiadały szereg uniwersalnych cech, były piękne, delikatne, urocze,- księżniczkę najczęściej ratował z opresji przystojny książę, za którego wychodziła za mąż i z którym żyła długo i szczęśliwie,- fabuła skupia się na dylematach księżniczki lub problemach, w które zostaje ona uwikłana,- księżniczka rzadko posiada rodzeństwo, przyjaciółki lub pokazana zostaje w towarzystwie innych kobiet; kobiety niemalże zawsze są antagonistkami (np. zła macocha w <i>Królownie Śnieżce</i>),- księżniczki zawsze pochodzą z królewskich rodów	<ul style="list-style-type: none">- księżniczki są bardziej zróżnicowane, każda z nich posiada indywidualne cechy charakteru,- księżniczka zazwyczaj sama radzi sobie z problemami lub pomagają jej w tym najbliżsi (rodzina, przyjaciele), zakończenie jej historii nie zawsze prowadzi do małżeństwa,- fabuła często dotyczy szerszego problemu, którego księżniczka jest udziałem (wojna, konflikt, problemy członka rodziny),- księżniczki pokazane są w relacji ze swoimi przyjaciółkami, matkami, siostrami (np. Elsa i Anna),- księżniczki niekoniecznie muszą posiadać królewski rodowód (np. <i>Mulan</i>, <i>Bella</i>)

©2020 Disney

3. Śpiący książę, waleczna księżniczka – nowe odczytanie klasycznych baśni [20 minut]

Prowadzący/-a zajęcia rozpoczyna zadanie od wręczenia uczniom Kart Pracy (Załącznik) z wybranymi fragmentami dwóch interpretacji klasycznej baśni *Śpiąca królewna* (nauczyciel/-ka może wybrać dowolne fragmenty umożliwiające porównanie tych dwóch przedstawień lub posłużyć się innym tłumaczeniem baśni *Śpiąca królewna* autorstwa braci Grimm lub Charlesa Perraulta; ważne, aby drugim tekstem pozostał *Śpiący królewicz*, ponieważ bez jego fragmentów analiza nie będzie możliwa). Jedna z nich stanowi niejako skróconą i uładzoną wersję oryginału, w drugiej bohaterowie zostają zamienieni rolami – to książę zapada w wieczny sen, natomiast dzielna i waleczna księżniczka pokonuje wszystkie przeciwności losu, aby oswozić go z klątwy. Zadaniem uczniów jest zapoznanie się z obydwoma fragmentami oraz zastanowienie się nad tym, czy zamiana bohaterów wpłynęła w jakiś sposób na ich odczytanie historii. Nauczyciel/-ka, zadając pytania pomocnicze, może skłonić uczestników zajęć do pogłębionej dyskusji na temat klasycznego przedstawienia księżniczek, stereotypizacji ich postaci oraz podziału ról w tego typu historiach.

Przykładowe pytania pomocnicze

- ◆ Czy zamiana ról głównych bohaterów wpłynęła na wasze odczytanie historii?
- ◆ Czy waszym zdaniem takie atrybuty jak odwaga, męstwo, spryt, zdolność posługiwania się bronią należą jedynie do mężczyzn, a uroda, empatia, mądrość, łagodność są cechami typowymi dla kobiet? Czy uważacie taki podział cech za sprawiedliwy?
 - ◆ Czym dla was są stereotypy i jak je rozumiecie?
 - ◆ Czy płeć bohaterów gra w nowym odczytaniu *Śpiącej Królewny* istotną rolę?
 - ◆ Czy w klasycznych baśniach spotykamy się ze stereotypowym przedstawieniem postaci?
- ◆ O jakich księżniczkach chętniej czytacie? Jakie księżniczki chętniej oglądacie na dużym ekranie?

4. Czego uczą nas księżniczki Disneya – burza mózgów [8 minut]

Mając na uwadze wnioski wyciągnięte z poprzednich ćwiczeń, prowadzący/-a zajęcia zapisuje na tablicy pytanie „Czego uczą nas księżniczki Disneya?”, a następnie prosi uczniów, aby zastanowili się nad tym, jakie przesłanie niosą poznane przez nich animacje Disneya oraz czego, poprzez swoje postawy, próbują nauczyć nas współczesne księżniczki, takie jak przedstawiona w obejrzanym przez młodych widzów filmie *Mulan*. Uczestnicy zajęć powinni również zastanowić się nad tym, czy tylko nowe wersje księżniczek, powstałe we współczesnych nam czasach, są w stanie nas czegoś nauczyć, czy również klasyczne animacje spod znaku Disneya przekazują nam uniwersalne prawdy o świecie i uczą wciąż aktualnych wartości.

Propozycje i wnioski uczniów powinny zostać zapisane na tablicy oraz umieszczone przez młodych widzów w ich zeszytach, aby w przyszłości mogli sięgać do swoich notatek, analizować je i aktualizować przy okazji oglądania kolejnej adaptacji klasycznej baśni lub powrotu do znanych i lubianych animacji.

Lekcja II – Kobiące bohaterki w kręgu stereotypów

1. Wstęp – Mulan w walce o równouprawnienie [15 minut]

Nauczyciel/-ka w ramach wprowadzenia przypomina uczniom wnioski wyciągnięte z poprzednich zajęć, skupiając się szczególnie na dawnym oraz współczesnym przedstawieniu postaci księżniczki. Ponieważ Mulan, bohaterka obejrzanego przez młodych widzów filmu, również zalicza się do grona księżniczek Disneya, chociaż nie wywodzi się z królewskiego rodu, prowadzący/-a zajęcia prosi uczestników, aby spróbowali wspólnie dokonać krótkiej charakterystyki jej postaci, mając na uwadze obserwacje poczynione podczas poprzedniej lekcji. Nauczyciel/-ka może naprowadzać uczniów na właściwe wnioski poprzez zadawanie pytań dotyczących konkretnych scen z filmu i czynów bohaterki oraz osób z jej otoczenia. Dzięki zapisanym na tablicy spostrzeżeniom uczniów dotyczącym postaci Mulan oraz jej zachowania prowadzący/-a zajęcia inicjuje dyskusję, której tematem jest walka ze stereotypami dotyczącymi kobiet. Bohaterka filmu *Mulan*, aby uchronić swojego ojca przed śmiercią na polu bitwy i przyczynić się do wygranej swojego kraju, przywdziewa żołnierski strój i podszywając się pod mężczyznę, postanawia wziąć udział w walce. Jej pobudki są szlachetne, a zachowanie bardzo odważne, szczególnie jeśli weźmiemy pod uwagę to, iż w tamtejszych czasach i kulturze kobiety nie mogły wykonywać tego typu czynności, a ich miejsce w społeczeństwie było ściśle określone. Zadaniem młodych widzów jest zastanowienie się nad tym, w jaki sposób bohaterki Disneya takie jak Mulan (Elsa, Anna, Merida, Vaiana, Bella i wiele innych) przeciwstawiają się rolom i cechom kulturowo narzucanym kobietom oraz jak, poprzez swoje zachowanie, walczą ze znanymi nam stereotypami.

Na tym etapie prowadzący/a zajęcia może wprowadzić pojęcia takie jak: feminizm, równość płci, stereotyp, dyskryminacja, starając się wytłumaczyć je uczniom w możliwie najbardziej przystępny dla poziomu ich wiedzy sposób. Definicje proponowanych pojęć znajdują się w dostępnej online *Encyklopedii PWN*.

2. Inspirujące bohaterki literackie – praca w grupach [15 minut]

Prowadzący/a zajęcia tłumaczy uczniom, iż przedstawione we wcześniejszym zadaniu postaci z baśni oraz animacji Disneya nie są z pewnością jedynymi poznanymi przez nich kobiecymi bohaterkami, których postawy warte są naśladowania, a cechy charakteru godne podziwu. Nauczyciel/-ka dzieli uczniów na 3-4-osobowe grupy, a następnie prosi ich, aby wewnątrz utworzonego zespołu zastanowili się, jakie poznane dotychczas, podczas lekcji oraz indywidualnej lektury książek, jak i filmów, kobiece postaci są ich zdaniem godne podziwu, a ich postępowanie może stanowić cenną lekcję prawdziwej kobiecej siły. Zadaniem każdej z grup jest wytypowanie przynajmniej trzech kobiecych bohaterek literatury lub filmu, których postawy godne są naśladowania, a następnie dokonanie krótkiego opisu ich postaci oraz uzasadnienie, dlaczego ich zdaniem osoba ta jest inspirującą kobietą. Każda z grup prezentuje swoje typy i dyskutuje o wyborze z pozostałymi uczniami, natomiast prowadzący/-a zajęcia zapisuje propozycje uczniów na dużym arkuszu papieru, tworząc klasowy atlas inspirujących bohaterek. Chętni uczniowie mogą w przyszłości uzupełnić plakat ilustracjami swoich ulubionych bohaterek lub ich słynnymi wypowiedziami, natomiast sam atlas może zostać poszerzony o kolejne postaci omawiane podczas cyklu nauczania.

3. Być kobietą znaczy być sobą – kobiety w kręgu stereotypów [10 minut]

Nauczyciel/-ka prosi uczniów, aby pozostali we wcześniej ustalonych grupach, a następnie prosi przedstawiciela/-kę każdego zespołu, aby wylosował/a ze słoika jedną z przygotowanych wcześniej przez prowadzącego/-ą zajęcia kartek. Na każdej z nich znajduje się jedno z poniższych haseł:

- ♦ *Kobieta POWINNA/MUSI...*
- ♦ *Kobieta NIE MOŻE/NIE POWINNA...*
 - ♦ *Kobieta JEST DOBRA W...*
 - ♦ *Kobieta CHCE/LUBI...*

Zadaniem każdej z grup jest zastanowienie się nad znaczeniem wylosowanych fragmentów zdań, a następnie dopisanie przynajmniej pięciu ich zakończeń w oparciu o znane z dnia codziennego skojarzenia budowane wokół postaci kobiety, literackie przedstawienia kobiecych postaci oraz własne odczucia wobec przydzielonego zespołowi początku zdania. Każda z drużyn zapisuje na tablicy stworzone przez siebie zdania, a następnie klasa wspólnie dyskutuje na temat ich treści, analizując w jaki sposób odnosi się ona do poznanych na początku zajęć pojęć (równouprawnienie, feminizm, stereotyp, dyskryminacja). Prowadzący/a zajęcia może zapytać uczniów, z którymi z zaproponowanych stwierdzeń się zgadzają, a które z nich budzą ich wyraźny sprzeciw i wymagają zmiany. Jeśli jakieś zdania wywołują w młodych widzach negatywne odczucia, warto przedyskutować ich treść oraz spróbować przekształcić je tak, aby było zgodne zarówno z odczuciami uczestników zajęć, jak i powszechnie przyjętymi normami społecznymi.

4. Podsumowanie zajęć [5 minut]

Nauczyciel/-ka proponuje uczniom, aby wspólnie wybrali hasła z poprzedniego zadania, które w najlepszy sposób obrazują, zgodne z zasadami równouprawnienia płci, cechy i wartości reprezentowane przez inspirujące i znające swoją wartość kobiety. Zdania świadczące o kobiecej sile mogą zostać powtórnie przedyskutowane na forum klasy. Uczniowie powinni zastanowić się, w jaki sposób hasła te korespondują z wcześniej przedstawionymi podczas zajęć postawami literackich bohaterów oraz księżniczek Disneya.

W ramach zadania domowego uczniowie mogą wybrać jedną ze sławnych kobiet ze światowej historii i stworzyć na jej temat krótką prezentację, którą przedstawią na kolejnych zajęciach. Zadanie może mieć charakter ćwiczenia grupowego.

Załącznik: Proponowane fragmenty dzieł literackich

„Za górami, za rzekami przed latami przed dawnymi, w swej stolicy cudnie pięknej, pewien król żył na tej ziemi.

Miał on żonę urodziwą, a tak dobrą jak anieli, za serduszko jej poczciwe wszyscy kochać ją musieli. Miał pałace kryształowe, i ze złota wszystkie sprzęty, a w swym skarbcu po pradziadach perły, koral i djamenty, miał bogactwa niestychane, najmożniejszym był na świecie, i jednego tylko pragnął, by mu Pan Bóg zesał dziecię. Aż nareszcie Bóg wysłuchał jego prośby i błagania, i córeczkę dał królowi, godną szczęścia i kochania.

Była piękna jak aniołek, liczko miała gdyby róże, ząbki białe jak perłki i niebieskie oczy duże. (...)

Wtem drzwi z trzaskiem się otworzyły i trzynasta wróżka wchodzi, i po całym zgromadzeniu swoim srogim okiem wodzi.

Struchlał władca na jej widok, i struchlało gości grono, bo na chrzciny królewiątka wróżki tej nie zaproszono, a złośliwa czarownica grubym głosem się ozwała: – „Każda z wróżek tej dziecinie, podarunek pewnie dała?... I ja nie chcę być odmienną, i ja złożę swe życzenia, w tem co siostry me życzyły niech się dla niej nic nie zmienia, lecz gdy dojdzie lat szesnastu, to uktuje się wrzecionem, a z uktucia tego umrze i pożegna się z twym tronem, i pożegna się na wieki z bertem złotem i koroną, tak się stanie temu dziecku jak w tej wróżbie wyrażono!” – To wyrzekłszy znikła stara, niegodziwa czarownica, król zapałką tłą gorącą i królowej zbladły lica. (...)

Tak się każdy lękał smoka, że omijał zamek z dala, a tu lata za latami biegły szybko jakby fala. Aż gdy cały wiek przeminął nad wieżami złocistymi – o królowie się dowiedział pewien książę z obcej ziemi. Książę piękny był i młody, a odważny jak nikt w świecie, więc pomyślał: zwalczę smoka, przecież ze mnie już nie dziecię.

I osiodłał siwka swego, miecz wziął dobrze naostrzony, zmówił pacierz, przeżegnał się i wyruszył w obce strony. Jedzie tydzień, jedzie drugi, aż nareszcie raz wieczorem widzi wieże w oddaleniu za ogromnym gęstym borem, bór ten wielki rósł na górze, co sięgała aż za chmury, a z wysoka było słychać dzikiej bestji ryk ponury. Lecz się rycerz nie zatrwożył i ochoczo jedzie dalej, bo pomyślał że królowę z tego czaru on ocali. (...)

Odciał prędko łbów dwanaście, mknie potokiem krew czerwona, a młodzieniec idzie szukać, gdzie królowa jest uśpiona. Mija pokój jeden, drugi, wreszcie zaszedł na poddasze, tam królowa spała blada jak zranione ciche ptaszę.

Rycerz schylił się nad śpiącą, w cudne usta pocałował i tym jednym pocałunkiem cały zamek odczarował.”

Artur Oppman, *Śpiąca królowa*, Wolne Lektury, <https://tiny.pl/7dzcw>

„W pewnym odległym, górzystym królestwie, pośród gęstych bukowych lasów żyli sobie królowa i król. Byli ze sobą bardzo szczęśliwi, lecz już zniecierpliwieni, gdyż wiele lat po weselu ciągle nie mieli dzieci. Tak bardzo się denerwowali, że zaczęli szukać pomocy u różnych uzdrowicieli, znachorów i zielarzy. Wszystko na próżno. Mijały lata, a dzieci się nie rodziły. Kiedy porzucili już wszelką nadzieję, okazało się, że królowa jest w ciąży i wkrótce potem urodziła syna. (...)

Nadeszła kolej starego wróża. Ten przysunął się bardzo blisko królewicza i uśmiechając się szydlerczo, szybko wysyczał słowa przepowiedni, tak cicho, że nikt by nie usłyszał, gdyby nie stojący tuż za nim Astral. On dokładnie usłyszał przerażający dar starego wróża: „Jak tylko dorosisz, uktujesz się wrzecionem i padniesz martwy”. Gdy król usłyszał od Astrala słowa złej przepowiedni, zemdlął z przerażenia, a królowa wielce się zatroskała. (...)

Księżniczka bardzo się rozgorączkowała, słysząc słowa babki. Zaprażyła uratować księcia od straszliwej klątwy i zgotować szczęśliwe zakończenie tej całej historii. Pragnęła stać się częścią legend, które piastunowie będą opowiadali dzieciom w kolejnych wiekach. Natychmiast osiodłała konia i czym prędzej udała się do zamku. Gdy po wielu dniach szaleńczej jazdy znów ujrzała jego wieżyczki i lustro wody jeziora, zeskoczyła z konia i ruszyła piechotą. Wejścia broniły kolczaste chaszcze, ciągnące się przez wiele kilometrów. Dziewczyna dobyła miecza i jęła siekać, i ciąć ile sił w rękach na wszystkie strony. Pracowała wytrwale przez wiele dni i nocy, aż wreszcie utorowała sobie drogę do zamku, bo była uparta i bardzo silna. Lecz to, co tam zobaczyła, zdjęło ją lodowatym strachem. Panowała tam złowroga cisza. (...)

Minąwszy wiele pokojów, gdzie stojąc i siedząc, spały damy i szlachcice, weszła po wąskich schodkach na sam szczyt wieży, gdzie znajdowała się mała komnata. Tu, na miękkim łożu i jedwabnej pościeli, ujrzała najpiękniejszy widok, jaki oglądała w życiu. Był to królewicz. Nie zdawał się liczyć więcej niż piętnaście lub szesnaście lat, a był piękny i świetlisty jak poranek. Leżał spokojnie, jego oblicze było jasne i bez trosk, sny miał bowiem piękne. Zdziwiona księżniczka zbliżyła się, drżąc i nie mogąc oprzeć się urokowi chłopca – jego jasnej skórze i rubinowym ustom, na których złożyła gorący pocałunek. W tej jednej chwili czar przysł, królewicz ocknął się i rozejrzał dokoła.”

Śpiący królewicz, Charles Parrault w tłumaczeniu i adaptacji Weroniki Józwiak, w *O dzielnych księżniczkach i pięknych królewiczach*, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Zdolności Dzieci i Młodzieży im. A. Gołąba, Zgierz 2015, str. 75-85

Częstokroć błądzi, kto z pozoru sądzi

O szkodliwym wpływie stereotypów i sądzeniu po pierwszym wrażeniu

Autorka:

Marcelina Westphal - psycholog w szkole podstawowej i przedszkolu, psychoterapeuta dzieci i młodzieży. Fanka racjonalnego myślenia, która realizuje program Szkoła Pozytywnego Myślenia, i wbrew pozorom nie ma w tym sprzeczności. Realizatorka slow life i hygge we własnym domu, zanim stało się to modne. Miłośniczka podróży i zwykłego dobrego życia.

©2020 Disney

Grupa wiekowa:

klasy IV-VI szkoły podstawowej

Czas realizacji:

1 godzina lekcyjna (45 minut)

Przedmiot:

godzina wychowawcza, wychowanie do życia w rodzinie

Cele operacyjne. Uczennica/uczeń:

- ◆ zna powiedzenia związane z sądzeniem po pozorach oraz rozumie ich znaczenie,
- ◆ ma wiedzę o zawodności pierwszego wrażenia,
- ◆ zna niektóre spośród stereotypów związanych z płcią,
- ◆ potrafi wytłumaczyć, jakie szkodliwe skutki może mieć stereotypizacja płciowa.

Formy i metody pracy:

dyskusja w grupie, rozmowa moderowana, praca w grupach

Pomoce dydaktyczne:

- ◆ przedmioty różnego rodzaju i o różnej wartości (kamienie, spinacze, kawałek drewna, banknoty, telefon, zegarek, zwinięty papier itp.) w opakowaniach o zróżnicowanej atrakcyjności (ogromna kolorowa torba prezentowa, duże pudło z kokardą, zawiniątko w szarym papierze lub gazecie, pudełko po zapałkach, pudełko po lodach, margarynie itp.)
- ◆ trzy duże arkusze z napisami:
„Nie oceniaj książki po okładce”, „Nie wszystko złoto, co się świeci”,
„Dobrze widzi się tylko sercem. Najważniejsze jest niewidoczne dla oczu” (Antoine de Saint-Exupéry „Mały Książę”),
- ◆ rysunek słonia na dużym arkuszu (lub obrazek na ekranie),
- ◆ ekran / rzutnik,
- ◆ cztery arkusze z narysowanymi zbiorami chłopców i dziewcząt (Załącznik 1),
- ◆ cztery zestawy wyciętych karteczek (Załącznik 2),
- ◆ osiem arkuszy formatu A4 w linię

Zagadnienia edukacyjne:

- ◆ Pozory mylą – zawodność pierwszego wrażenia.
- ◆ Krzywdzące stereotypy związane z płcią a spełnianie marzeń. Dream Big!
- ◆ Mogę wszystko? Jak wykorzystać swoje możliwości i nie wpaść w pułapkę stereotypów?

Przebieg lekcji:

1. Nie wszystko złoto, co się świeci [6 minut]

Prowadzący/-a pokazuje uczniom opakowania różnego rodzaju i zachęca do zgadywania, jaka może być ich zawartość. Uczniowie wskazują, które opakowanie podoba im się najbardziej i które chcieliby dostać w prezencie. Następnie odkrywają, co kryje się w środku. Czy pierwsze wrażenie było słuszne? Czy atrakcyjne opakowanie oznaczało ceną zawartość?

WSKAZÓWKA: Należy zadbać, by opakowania były zróżnicowane pod względem atrakcyjności (np. ogromna kolorowa torba prezentowa, duże pudło z kokardą, zawiniątko w szarym papierze lub gazecie, pudełko po zapalkach, pudełko po lodach, margarynie itp.), podobnie jak ich zawartość (np. kamienie, spinacze, kawałek drewna, banknoty, telefon, zegarek, zwinięty papier).

Ważne, by pojawiły się wszystkie cztery kombinacje:

- ♦ cenny przedmiot w niepozornym opakowaniu,
- ♦ cenny przedmiot w atrakcyjnym pudełku,
- ♦ mało wartościowy przedmiot w pięknym opakowaniu,
- ♦ mało wartościowy drobiazg w nieatrakcyjnym opakowaniu.

Nie zawsze piękne opakowanie świadczy o cennej zawartości.

Z kolei prawdziwa perełka może kryć się tam, gdzie się jej nie spodziewamy.

Jakie wnioski możemy wyciągnąć z tego ćwiczenia? Pierwsze wrażenie może być mylące.

2. Pozory mylą [7 minut]

Nauczyciel/-ka kolejno wiesza arkusze z trzema napisami i zachęca uczniów do dyskusji. Co oznacza:

- ♦ „Nie oceniaj książki po okładce”?
- ♦ „Nie wszystko złoto, co się świeci”?
- ♦ „Dobrze widzi się tylko sercem. Najważniejsze jest niewidoczne dla oczu” (Antoine de Saint-Exupéry „Mały Książę”)?

3. Nie oceniaj słonia po... trąbie [7 minut]

Nauczyciel/-ka pokazuje uczniom rysunek słonia na dużym arkuszu (lub obrazek na ekranie). Opowiada historię o czterech ślepcach (na podstawie: John Godfrey Saxe, „Ballada o słoniu”):

„Czterech ślepców wędrowało przez świat i pewnego dnia napotkało na swojej drodze coś bardzo dziwnego. Był to słoń. Nigdy wcześniej ślepcy nie spotkali słonia, więc postanowili poznać, czym on może być. Ponieważ byli ślepi, dysponowali jedynie dotykiem, węchem i słuchem. Zabrali się do poznawania...

Jeden z nich złapał słonia za kiel i uznał, że jest to szabla.

Drugi chwycił słonia za nogę i stwierdził, że słoń to rodzaj drzewa.

Trzeci trzymał słonia za trąbę i był pewien, że trzyma linę.

Natomiast czwarty dotykał jego boku i mógłby przysiąc, że jest to ściana.

Każdy z nich był przekonany, że wie, czego dotyka”.

Który ze ślepców miał rację? Na czym polegał ich błąd? Co było potrzebne / niezbędne, by poznać, jaki naprawdę jest słoń?

Nauczyciel/-ka podsumowuje: Ta historia uświadamia nam, jak ważne jest, by nie wyciągać wniosków na podstawie pierwszego wrażenia. Ślepcy nie znali słonia, lecz już po pierwszym kontakcie z nim uznali, że wiedzą o nim wystarczająco dużo. Pojawiły się nadmierne uogólnienia, z góry przyjęte wyobrażenia, schematy. Są to stereotypy.

4. Marzenia się SPEŁNIA! #DreamBigPrincess [8 minut]

Wstępem do kolejnych ćwiczeń będzie obejrzenie dwóch spotów z kampanii „Nie bój się marzyć”:

- ♦ „Wszystko, co sobie wymarzysz”: <https://youtu.be/pGrmrwhUgro>
- ♦ „Inspiracje: Merida”: <https://youtu.be/gri-Z4IscqU>

Nauczyciel/-ka prowadzi dyskusję:

- ♦ Jak sądzicie, dlaczego jest tak, że niektóre aktywności są przypisane dziewczynkom lub chłopcom, skoro mogą być wykonywane przez każdego? Czy tak powinno być?
- ♦ Co warto brać pod uwagę, gdy wybieramy, jak spędzić czas wolny? To, co lubimy robić i w czym jesteśmy dobrzy, czy to, czy jesteśmy chłopakiem lub dziewczyną?
- ♦ Jak potoczyłaby się historia Mulan, gdyby bohaterka działała zgodnie z przekonaniem, że dziewczyny nie mogą walczyć?

5. „Złość piękności szkodzi” i inne bajki. Nie daj się nabić w butelkę! [10 minut]

Prowadzący/-a dzieli uczniów na cztery grupy. Każda grupa otrzymuje arkusz prezentujący dwa zbiory (zbiór chłopców i zbiór dziewcząt) z częścią wspólną (Załącznik 1) oraz zestaw pociętych karteczek (Załącznik 2). Zadaniem uczniów jest umieścić karteczki w odpowiednich miejscach zbiorów, odpowiadając tym samym na pytanie: „Kto może...?”
- „Chłopcy / Dziewczyny / Zarówno chłopcy, jak i dziewczyny mogą...”.

WSKAZÓWKA: Podczas dyskusji na temat tego, kto może PŁAKAĆ, prowadzący/-a wskazuje, że płacz jest jednym ze sposobów radzenia sobie. Wielu osobom pomaga wypłakanie się zamiast duszenia czegoś w sobie. Dzięki temu lepiej sobie radzą. Podczas dyskusji dotyczącej ZŁOSZCZENIA SIĘ nauczyciel/-ka podkreśla, że złość jest potrzebna i każdy ma prawo się złościć. Inną kwestią jest, co ze swoją złością zrobi. Ze złością można zrobić złe rzeczy (skrzywdzić kogoś lub siebie, niszczyć rzeczy) lub dobre (odejść od osoby, która nas rani, zacisnąć i rozluźnić mięśnie, powiedzieć o swojej złości itp.).

Następnie prowadzący/-a omawia z grupami wykonaną pracę na forum klasy. Jeśli dane stwierdzenie trudno jest uczniom zaklasyfikować, nauczyciel/-ka naprowadza ich pytaniami:

Czy znacie jakąś kobietę, która taka jest?

Czy znacie jakiegoś mężczyznę, który tak ma?

Na zakończenie ćwiczenia uczniowie podsumowują: w którym miejscu diagramu pojawiło się najwięcej karteczek?

6. List w butelce. [7 minut]

Na zakończenie zajęć prowadzący/-a prosi grupy uczniów o napisanie w punktach krótkich listów rozpoczynających się słowami:

- ♦ „Chcę, żeby dziewczyny na całym świecie wiedziały, że... **mogą... / nie muszą...**”
- ♦ „Chcę, żeby chłopcy na całym świecie wiedzieli, że... **mogą... / nie muszą...**”

Podczas pracy uczniów prowadzący/-a zachęca ich do inspirowania się materiałami z poprzedniego ćwiczenia.

Uczniowie zwijają każdy list w rulon, zawiązują i wkładają do butelki. Będą to wiadomości do nich samych w przyszłości.

Załącznik 1: Dwa zbiory - chłopców i dziewcząt

Załącznik 2: Kto może... ?

złościć się
rozwiązywać zagadki
zakładać wygodne buty
być odważny
szybko biegać
wspinać się na drzewa
opiekować się rodzeństwem

płakać
nosić spodnie
nosić długie włosy
być spokojny
być wysportowany
być aktywny
pomagać zwierzętom

krzyczeć
nosić ładne ubrania
nosić krótkie włosy
być silny
grać w piłkę
być sobą
sprzątać

Magiczna moc determinacji

Jak odnaleźć w sobie siłę do walki z przeciwnościami?

Autorka:

Natalia Ułaniecka- pedagog, doradca zawodowy i personalny, mediatorka, nauczycielka-wychowawca, doktorantka w Zakładzie Polityki Oświatowej i Edukacji Obywatelskiej na Wydziale Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, opiekunka naukowa Koła Naukowego Profilaktyki Nowotworowej i Readaptacji Chorych "rak-OFF". Współpracuje ze Stowarzyszeniem PSYCHE SOMA POLIS oraz Fundacją DOBRZE ŻE JESTEŚ, współorganizuje wydarzenia profilaktyczne i realizuje działania wspierające osoby chore onko- i hematologicznie.

Grupa wiekowa:

klasy VII-VIII szkoły podstawowej

Czas realizacji:

2 godziny lekcyjne (90 minut)

Przedmiot:

godzina wychowawcza

Zagadnienia edukacyjne:

- ♦ „Bo zwyciężyć mogą ci, którzy wierzą, że mogą!”
– czyli o magicznej mocy determinacji.
- ♦ Porażka matką sukcesu? Czyli jak poradzić sobie z przeciwnościami?
- ♦ W poszukiwaniu własnej siły. O potęgę wiary w siebie.

Cele operacyjne. Uczennica/uczeń:

- ♦ zna znaczenie słów związanych z osiąganiem celu i walką z przeciwnościami (determinacja, cierpliwość, itp.),
- ♦ potrafi znaleźć inspirację w życiorysach innych osób,
- ♦ kształtuje umiejętność dyskusji,
- ♦ analizuje kwestię porażki i sukcesu z różnych perspektyw,
- ♦ potrafi wskazać emocje i uczucia związane z doznawaniem porażki oraz sukcesu,
- ♦ zauważa rolę wiary w siebie w pokonywaniu przeciwności,
- ♦ wspólnie z innymi uczniami wskazuje różne konstruktywne sposoby radzenia sobie z porażkami i trudnymi sytuacjami,
- ♦ potrafi wskazać mocne strony swoje i innych,

Formy i metody pracy:

rozmowa kierowana, dyskusja w grupie, praca w małych grupach, praca indywidualna, gra dydaktyczna, metody ekspresyjne, burza mózgów.

Potrzebne materiały:

tablica/ flipchart, kreda/flamastry, długopisy, nożyczki i klej dla każdego ucznia, kolorowe gazety i magazyny, ok. 8-10 gładkich kubeczków jednorazowych i flamaster, opcjonalnie dodatkowo karteczki samoprzylepne, butelka/dzbanek wody (ok. 1 litra), pisaki, kredki, kartki A4 dla każdej grupy, kartka A3 lub większa dla każdego ucznia/uczennicy, brystol z wypisanymi przykładami emocji i uczuć, wydrukowane załączniki dla każdego ucznia, opcjonalnie kolorowe nakrętki/kulki do wykorzystania przy losowaniu grup

©2020 Disney

Przebieg lekcji:

1. „Bo zwyciężyć mogą ci, którzy wierzą, że mogą!” – czyli o magicznej mocy determinacji [25 minut]

Nauczyciel/-ka prosi młodzież, by każdy zapisał na kartce / w zeszycie jakąś postać (realną lub fikcyjną), która mimo przeciwności losu osiągnęła swój cel.

Następnie nauczyciel/-ka prosi, by uczniowie podzielili się na zespoły 4-5-osobowe (jeżeli nauczyciel/-ka chce „pomieszać” młodzież, może poprosić uczniów o odliczenie od 1 do 4/5 albo użyć do losowania np. odliczonych kolorowych nakrętek/kulek itp., których kolor wskazuje, do której grupy uczeń/uczennica trafia – wówczas trzeba jednak uwzględnić dodatkowy czas potrzebny na podział). Członkowie każdej z grup omawiają wspólnie (rozmowy w grupach) zapisane przez nich na kartkach postaci – kim jest/była ta postać? Co chciała osiągnąć? Z jakimi przeciwnościami musiała się zmierzyć?

Zadaniem grupy jest zapisanie na kartce cech, zasad, które pomogły omawianym postaciom osiągnąć swój cel.

Następnie omawiamy wypisane cechy i zasady w formie kalambur: liczbę haseł dopasowujemy do czasu, jakim dysponujemy. Zadaniem osoby/osób z grupy jest przedstawienie innym grupom wybranej cechy w formie opisu słownego bez użycia jej nazwy. Po każdym odgadniętym słowie/haśle nauczyciel/-ka zapisuje je na tablicy (może również zapisywać dodatkowo pojawiające się synonimy oraz swoje propozycje). Pyta uczniów, które z tych cech są według nich najważniejsze i dlaczego. Nawiązując do filmu, zaznacza wspólnie z uczniami cechy, które pomogły Mulan mierzyć się z przeciwnościami.

2. Porażka matką sukcesu? Czyli jak poradzić sobie z przeciwnościami? [20 minut]

W toku dyskusji zapewne pojawi się, że, aby osiągnąć swój cel „nie należy się poddawać” (jeżeli nie, nauczyciel/-ka sam/a może przytoczyć tę wskazówkę) – jest to dobry punkt do zainicjowania dyskusji odnośnie zmagania się z przeciwnościami. Nauczyciel/-ka mówi, że obserwując idoli czy gwiazdy, najczęściej zauważamy tylko efekt – czyli różnie rozumiany sukces. Tymczasem niezwykle rzadko jest tak, że droga do tego sukcesu jest prosta i szybka; najczęściej każdy/-a z nas przeżywa mniejsze lub większe porażki, zanim osiągnie swój cel.

Nauczyciel/-ka prosi uczniów, by zastanowili się, jakie emocje towarzyszą porażce. Aby wzbogacić słownictwo emocjonalne uczniów, nauczyciel/-ka – w ramach podpowiedzi – przywiesza w widocznym miejscu „worek uczuć” – czyli wypisane w widoczny sposób na dużym brystolu różne emocje i uczucia (w formie graficznej worka ze słowami lub innej). Nauczyciel/-ka ustawia na stole gładkie kubeczki (papierowe, ewentualnie plastikowe) i flamastry. Prosi, by chętni uczniowie podeszli i napisali wyraźnie na kubkach uczucia związane z porażką i przeciwnościami losu (jeżeli chcemy wykorzystać kubki ponownie, możemy przykleić do nich po prostu karteczki samoprzylepne, na których uczniowie wcześniej napiszą ww. uczucia). Następnie nauczyciel/-ka zaprasza trzy osoby, którym wręcza po dwa kubki z nazwami nieprzyjemnych uczuć związanych z porażką, do których wlewa odpowiednią ilość wody – jedna osoba ma w swoich kubkach bardzo mało wody lub wcale, druga mniej więcej do połowy kubków, natomiast trzecia ma kubki wypełnione po same brzegi (najlepiej zacząć od najbardziej wypełnionych kubków, aby na pewno wystarczyło wody). Uczniowie trzymają kubki, w międzyczasie nauczyciel/-ka ustawia w wolnej przestrzeni kilka krzeseł (tworząc prowizoryczny tor przeszkód). Następnie prosi, by uczniowie przeszli tor (równocześnie lub po kolei – w zależności od warunków w sali) tak, by nie wylali wody. Po zakończonym ćwiczeniu pyta uczniów, komu najtrudniej było wykonać zadanie. Nauczyciel/-ka tłumaczy uczniom, że każdy z nas inaczej reaguje na porażki – niektórzy nie przejmują się nimi zbyt, innych porażki paraliżują i odbierają chęć do dalszego działania. Pokazuje uczniom kubki – jeżeli wody jest mało, dosyć śmiało idziemy dalej i nie zwracamy na kubki większej uwagi, im wody – a więc nieprzyjemnych uczuć, takich jak rezygnacja, rozczarowanie, lęk – przybywa, tym wolniej i mniej pewnie idziemy do celu albo całkowicie rezygnujemy. Od tego, jak dużo negatywnych emocji wywołują w nas porażki (oraz jak wiele mamy negatywnych doświadczeń związanych z porażkami), będzie zależała nasza pewność siebie oraz nasza motywacja do tego, by zmierzać dalej do celu.

Nauczyciel/-ka podkreśla, że porażki i przeciwności są jednak naturalną częścią życia i to od nas zależy, czy zatrzymają nas w drodze do celu, czy też może staną się motywacją do tego, by robić coś lepiej. Porażka może być zatem hamulcem albo np. sygnałem, że coś powinniśmy zrobić inaczej, lepiej. Warto zatem zastanowić się, jak możemy radzić sobie z przeciwnościami? Co daje siłę do pokonywania trudności a co ją blokuje? Nauczyciel/-ka zachęca uczniów do dyskusji i zapisuje na tablicy sposoby radzenia sobie z trudnościami.

3. W poszukiwaniu własnej siły. O potęgę wiary w siebie [20 minut]

W trakcie przerwy lub przed zajęciami nauczyciel/-ka zapisuje w widocznym miejscu na tablicy/flipchartcie ok. 7 prostych obliczeń matematycznych (np. $7+5=12$, $13-8=5$ itp.), robiąc celowo przy tym dwa błędy – będzie to nam potrzebne w dalszej części zajęć.

Nauczyciel/-ka inicjuje kolejne zadanie, nawiązując do Mulan – nie udało jej się, gdyby nie uwierzyła w siebie. Pyta uczniów, czym według nich jest wiara w siebie? Jak wpływa na nasze życie? Dlaczego czasami trudno jest uwierzyć w siebie? Po krótkiej dyskusji pokazuje im wykonane wcześniej obliczenia i pyta, co o tym sądzą. Zapewne uczniowie powiedzą, że są tam dwa błędy. Nauczyciel/-ka mówi, że większość ludzi skupia się na tych dwóch błędach, tymczasem 5 (czy 6 itd. – w zależności od liczby wypisanych przykładów równań) obliczeń jest poprawnych. Tak samo w życiu wielu z nas skupia się na swoich brakach i wadach, nie doceniając tego, w czym jesteśmy dobrzy, jakie mamy zalety. Dlatego teraz skupimy się na poszukiwaniu własnej siły, bo to ona daje nam wiarę w siebie.

Każdy uczeń dostaje wydrukowany Załącznik 1. Zadanie polega na tym, by na puzzlach, które są w układance, wypisać swoje mocne strony, zalety, umiejętności, wsparcie, jakie mamy w otoczeniu itp. Najpierw uczniowie zbierają te informacje od kolegów i koleżanek (co dobrego inni we mnie dostrzegają?), następnie sami dopisują pozostałe własne atuty. Warto, by również nauczyciel/-ka każdemu z uczniów wskazał/a choć jeden atut, który w nim/niej dostrzeże. Ostatni element – trzymany w dłoni puzzel – to pozytywna cecha, nad którą uczeń/uczennica chciałby pracować. Nauczyciel/-ka prosi, by każdy z uczniów opowiedział o swojej jednej wybranej mocnej stronie i o tym, w czym jest ona pomocna w życiu.

4. Mapa marzeń – zaprojektuj swoje szczęście [25 minut]

Nauczyciel/-ka pyta uczniów, czy wiedzą, czym jest mapa marzeń. Krótko omawia – jest to wizualizacja naszych celów i marzeń w dowolnej formie artystycznej. Uczniowie mogą malować, tworzyć kolaże, wykorzystać zdjęcia i napisy z gazet (chodzi o to, by wybierali intuicyjnie te, które odbierają pozytywnie). Mapę marzeń możemy oprzeć np. o obszary takie jak: kariera i rozwój, miłość, rodzina, rzeczy materialne, zdrowie, podróże i przyjaciele, hobby, wiedza i nauka. Po rozdaniu kartek i materiałów uczniowie tworzą własne mapy marzeń, opierając się na swoich odczuciach, planach. Najlepiej, jeśli stoły ustawione są do pracy w grupie – wtedy uczniowie mogą korzystać wspólnie z materiałów oraz wymieniać się uwagami i przemyśleniami. Nauczyciel/-ka – w zależności od własnych preferencji – może razem z uczniami przygotować swoją mapę marzeń lub po prostu pomagać uczniom, inicjować rozmowy na temat marzeń pojawiających się na mapach poszczególnych uczniów itp. W zależności od możliwości czasowych możemy poprosić chętne osoby o to, by pokazały swoje mapy marzeń i o nich opowiedziały.

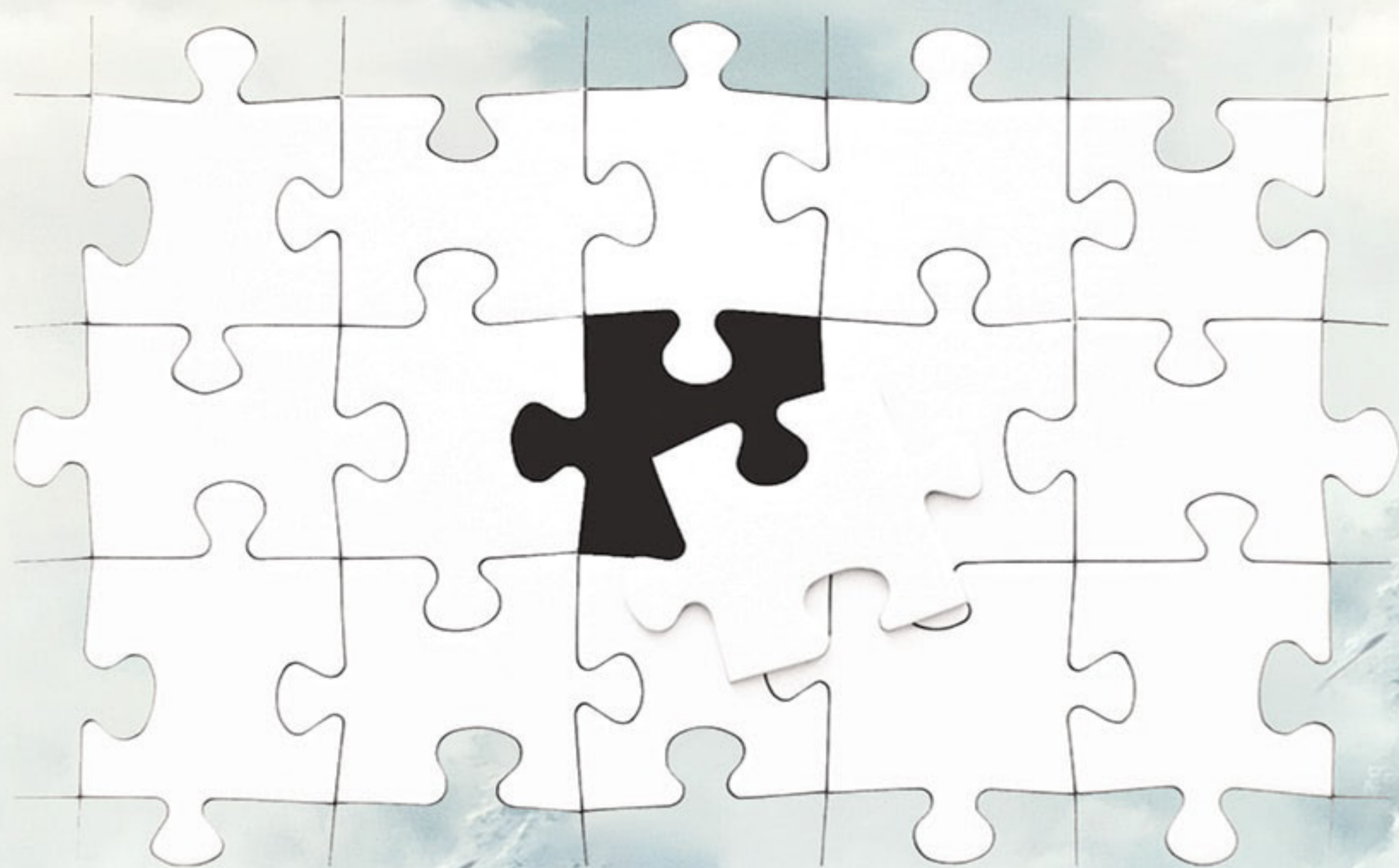
W ramach podsumowania zajęć nauczyciel/-ka życzy uczniom, by ich mapy marzeń się spełniły, podkreślając, że ważnym elementem mapy marzeń jest wiara w siebie. Nauczyciel/-ka zachęca uczniów, by przywiesili mapy marzeń u siebie w domach, w widocznym dla siebie miejscu, obok wypełnionych wcześniej list z własnymi zaletami i mocnymi stronami – sąsiedztwo to jest wskazane – tym bardziej, że wiele marzeń i celów możemy zrealizować sami, jeżeli uwierzymy w siebie.

Uczniowie wraz z nauczycielem/-ką porządkują stoły. Nauczyciel/-ka, kończąc zajęcia, rozdaje uczniom małe kwadratowe karteczki z napisem „I can, because I think I can” (wzór: Załącznik 2; można wykorzystać inny motyw i napis, np. w języku polskim) i mówi, żeby schowały je do zeszytu/plecaka, aby te karteczki przypominały im o tym, że warto wierzyć w siebie (alternatywnie można wydrukować obrazek na samoprzylepnym papierze i rozdać uczniom w formie wlepek).

©2020 Disney

Załącznik 1

Załącznik 2

designed by freepik.com

źródło: Freepik.com

Od animacji do filmu aktorskiego

Kreatywne sposoby kinematografii na opowiadanie tych samych historii

Autorka:

Agnieszka Powierska - doktor nauk humanistycznych, absolwentka filmoznawstwa i historii sztuki na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, edukatorka filmowa i muzealna. Specjalistka ds. edukacji filmowej w Ferment Kolektiv, członkini Zespołu Edukacji sieci kin Multikino i Cinema 3D. Redaktorka serwisu edukacyjnego Film w Szkole (filmwyszkoie.pl).

Grupa wiekowa:

klasy IV-VIII szkoły podstawowej

Przedmiot:

język polski, plastyka

Czas realizacji:

2 godziny lekcyjne (90 minut)

Cele operacyjne. Uczennica/uczeń:

- ♦ rozumie, czym jest adaptacja utworu literackiego,
- ♦ rozumie terminy *remake* i *retelling*,
- ♦ dokonuje odczytania tekstów kultury poprzez przekład intersemiotyczny,
- ♦ tworzy krótkie wypowiedzi ustne i pisemne związane z treścią utworu,
- ♦ wyodrębnia elementy dzieła filmowego,
- ♦ wskazuje cechy charakterystyczne filmu aktorskiego i animacji,
- ♦ wskazuje podobieństwa i różnice między porównywanymi tekstami kultury,
- ♦ rozwija umiejętność pracy w grupie.

Formy i metody pracy:

praca w grupach, praca z tekstem kultury, burza mózgów, miniwykład, rozmowa kierowana, quiz

Pomoce dydaktyczne:

- ♦ wydrukowane załączniki, komputer z rzutnikiem/projektorem i dostępem do Internetu,
- ♦ smartfony uczniów z dostępem do Internetu (przynajmniej 5).

Uwagi wstępne: Jeśli nauczyciel/-ka ma taką możliwość, zajęcia warto przeprowadzić przed wizytą w kinie. Ostatnie z zadań przygotowuje uczniów do seansu. Jeśli lekcja odbędzie się po seansie, warto uzupełnić ją o refleksje na temat wspólnie obejrzanego filmu.

Zagadnienia edukacyjne:

- ♦ Adaptacja, *remake*, *retelling*. Kiedy kino powraca do opowiedzianych historii.
- ♦ Klasowy trening kreatywnego opowiadania.
- ♦ Animacja a film aktorski. W poszukiwaniu cech charakterystycznych.

©2020 Disney

Przebieg lekcji:

1. Film aktorski a animacja rysunkowa [10 minut]

Po przywitaniu klasy nauczyciel/-ka zapowiada, że lekcja będzie dotyczyć kina. Pyta uczniów o elementy dzieła filmowego. Uczniowie wymieniają je na zasadzie burzy mózgów, a nauczyciel/-ka (lub chętny uczeń) zapisuje je na tablicy.

Ważne, aby wśród podanych przez klasę odpowiedzi pojawiły się hasła: **scenariusz, reżyseria, produkcja, scenografia, gra aktorska, casting, zdjęcia, oświetlenie, dźwięki, muzyka, montaż, kostiumy, charakteryzacja**. Następnie zadaniem uczniów jest wskazać (i zaznaczyć na tablicy na kolorowo) te elementy, które konieczne są przy powstaniu klasycznej animacji rysunkowej. Rozmowa powinna doprowadzić uczniów do wniosku, że w animacji rysunkowej odmiennie kreowany jest świat przedstawiony. Postaci stworzone są przez animatorów, głosy podkładają **aktorzy dubbingowi**. Scenografia nie zostaje w całości zbudowana na planie filmowym, lecz narysowana (stąd wrażenie „płaskości”); praca kamery polega na fotografowaniu kolejnych rysunków, a wszystkie efekty kreowane w filmie aktorskim za pomocą oświetlenia i ruchów kamery, w animacji muszą być stworzone przez animatorów (warto podkreślić przy okazji, że inaczej będzie w przypadku animacji kukielkowej, a także – w pewnym sensie – w pokrewnej jej animacji komputerowej CGI, kiedy twórcom zależy na realistycznym efekcie – jako przykład można podać nową wersję *Króla lwa* z 2019 roku, w której postaci i miejsca akcji zostały stworzone jako trójwymiarowe interaktywne projekty, nagrywane następnie przez wirtualne kamery – obsługiwane podobnie jak zwyczajne kamery – na ekranie których wyświetlała się wirtualna rzeczywistość animowanego planu filmowego; widać to np. w nagraniu *The Lion King. Breaking Ground With Virtual Production*, dostępnym pod adresem: https://www.youtube.com/watch?v=2W4l_kFSX_g). Następnie nauczyciel/-ka pyta, co jest możliwe w animacji, a nie jest w filmie aktorskim. Dzieci mogą odpowiedzieć na pytania według własnego wyczucia. W rozmowie powinien pojawić się argument (przywołany w razie potrzeby przez nauczyciela/-kę), że kino aktorskie również ma metody na wytwarzanie niezwykłych scen – a to za sprawą **efektów specjalnych** (w tym – efektów komputerowych. Nauczyciel/-ka może zapytać o to, czy efekty komputerowe zawsze były dostępne kinematografii. Dlaczego? Warto naprowadzić uczniów na wniosek, że prawdziwy przełom w ich wykorzystaniu nastąpił stosunkowo niedawno, w latach 90. XX wieku, a wiele współcześnie produkowanych filmów poszerza granice możliwości efektów komputerowych.

2. W poszukiwaniu cech wspólnych słynnych animacji [20 minut]

Jeśli w czasie wcześniejszych rozmów nie pojawi się skojarzenie animacji z twórczością dla dzieci, można zapytać uczniów, kto najczęściej jest widzem filmów animowanych. Po krótkiej burzy mózgów nauczyciel/-ka dopowiada, że ogromny wpływ na postrzeganie animacji oraz jej rozwój miało studio założone przez słynnego animatora Walta Disneya. Jego produkcje przez dekady były wzorem dla innych twórców. To za sprawą słynnych pełnometrażowych animacji spod szyldu Disneya (od *Królowny Śnieżki* z 1937 roku począwszy) animacja jest dziś postrzegana przede wszystkim jako sztuka dla dzieci, choć powstają również filmy animowane dla starszych odbiorców. Klasa może wspólnie wymienić kilka animacji stworzonych przez studio Disneya. Być może uczniom uda się dokonać syntezy cech charakterystycznych dla tych filmów. Po wstępnej rozmowie, nauczyciel/-ka proponuje zadanie poszerzające to zagadnienie. Każdy uczeń z klasy losuje jedną z karteczek (Załącznik 1) powycinanych wcześniej przez nauczyciela/-kę i wybranych z uwzględnieniem liczebności klasy. Na karteczkach zapisane są hasła z pięciu kategorii, związane z disneyowskimi animacjami:

- ♦ fragmenty tekstów piosenek z filmów animowanych o cechach wyraznie musicalowych, których bohaterowie mówią o swoich uczuciach i wątpliwościach właśnie za pośrednictwem piosenek (1. i 2. wiersz: *Kraina lodu*, *Król lew*, *Vaiana: Skarb Oceanu*, *Coco*, *Kraina lodu 2*, *Mulan*),
- ♦ pary bohaterów między którymi pojawia się szczególna więź (3. i 4. wiersz): uczucie platoniczne (Judy Hops i Nick Bajer ze *Zwierzogrodu*) lub wątek miłosny (Simba i Nala z *Króla lwa*, Bella i Bestia z *Pięknej i Bestii*, Aladyn i Dżasmina z *Aladyna*, Anna i Kristof z *Krainy lodu*, księżniczka Aurora i książę Filip ze *Śpiącej królowej*; przy okazji omawiania tej kategorii w dalszej części zadania warto wspomnieć o szczęśliwym finale animowanych opowieści),
- ♦ bohaterowie drugoplanowi, którzy są sympatycznymi i zabawnymi pomocnikami głównych bohaterów, a ich działania czy wypowiedzi to ważne komponenty filmowego komizmu (5. i 6. wiersz: bałwan Olaf z *Krainy lodu*, pies Dante z *Coco*, świnka Pua z *Vaiany: Skarbu Oceanu*, smok Mushu z *Mulan*, surykatka Timon z *Króla lwa*, kapucynka Abu z *Aladyna*),
- ♦ główni (i najczęściej tytułowi) bohaterowie, którzy często są postaciami wyróżniającymi się na tle otoczenia, mają szczególne cechy i grają niepowtarzalną rolę dla swojej społeczności – są to np. potomkowie przywódców, odmienicy albo prekursorzy (7. i 8. wiersz),
- ♦ czarne charaktery, których działania piętczą wyzwania przed głównymi bohaterami (8. i 10. wiersz: Skaza z *Króla lwa*, Diabolina ze *Śpiącej królowej*, Wiceburmistrz Obłoczek ze *Zwierzogrodu*, Dżafar z *Aladyna*, Hans z *Krainy lodu*, Hades z *Herkulesa*).

Zadaniem uczniów jest dobranie się w grupy tak, aby w jednym zespole były wyłącznie osoby z karteczkami z tej samej kategorii. Jeśli uczniowie nie znają filmu, do którego nawiązują wylosowane przez nich kartki, powinni skonsultować się z innymi uczniami lub sprawdzić wiadomości w Internecie za pomocą smartfonów. Następnie grupy zastanawiają się nad cechą animacji, na którą wskazują wybrane przez nich hasła. Nauczyciel/-ka może stworzyć na tablicy mapę myśli na podstawie odpowiedzi grup. Jeśli jest na to czas, uczniowie wymieniają inne filmy, które wpisują się w zarysowany przez klasę schemat fabularny, lub przeciwnie – animacje wykraczające poza wymienione właściwości. Jako pomoc przy omawianiu funkcji piosenek w animacjach warto wykorzystać zarysowującą jeden z tematów *Mulan* piosenkę *Lustro*: <https://www.youtube.com/watch?v=KHewv3gAszE>. Przed zapoznaniem uczniów z fragmentem można zadać im pytania pomocnicze (np. O jakich uczuciach śpiewa Mulan? Dlaczego bohaterka jest nieszczęśliwa? Jaka rolę odgrywa w filmie tytułowe lustro? Czy współcześni nastolatki mogą mieć podobne dylematy?).

3. Znana opowieść, nowe oblicze [8 minut]

Prawdopodobne jest, że uczniowie znają niektóre fabuły z poprzedniego zadania nie za sprawą klasycznych animacji rysunkowych, lecz ich późniejszych *remake'ów* (aktorskich lub stworzonych z wykorzystaniem techniki CGI). To właśnie ich dotyczyć będzie kolejne zadanie w grupach. Każda z grup losuje jedną z karteczek wyciętych przez nauczyciela/-kę z Załącznika 2. Ich zadaniem jest jak najszybciej uzupełnić datę powstania pierwszej disneyowskiej wersji filmu (z pomocą smartfonów z dostępem do Internetu) oraz wskazać podstawową różnicę między obiema produkcjami (dotyczy ona, oczywiście, sposobu realizacji). Grupa, która jako pierwsza wykona zadanie, może otrzymać symboliczną nagrodę. Następnie, w ramach burzy mózgów, uczniowie odpowiadają na pytanie o to, dlaczego wytwórnia przyjęła strategię produkowania filmów opartych na znanych już historiach i dlaczego cieszą się one popularnością wśród widzów. W razie potrzeby nauczyciel/-ka naprowadza uczniów na odpowiedzi (np. wytwórnia sięga po sprawdzone pomysły; przekazuje wartościowe, kultowe opowieści kolejnym pokoleniom widzów; fani pierwszych filmowych wersji wiedzeni są ciekawością, jak wygląda aktorska wersja ich ulubionych historii [na marginesie warto wspomnieć o popularnych w Internecie fanowskich reinterpretacjach bohaterów pokazujących, jak bohater/-ka wyglądałaby w rzeczywistości, we współczesności, wytatuowany/-a itp.]; widzowie chcą jeszcze raz, na nowy sposób, przeżyć uwielbiane przez siebie historie; twórcy odświeżają ponadczasowe opowieści, wzbogacając je o aktualne wątki, np. motyw emancypacji i siły kobiet w *Pięknej i Bestii* czy *Aladynie*; twórcy eksponują możliwości nowych technologii i mistrzowskie sposoby ich iluzyjnego wykorzystania).

4. Film aktorski vs. animacja: wrażenia odbiorcze [10 minut]

Aby omówić z uczniami wrażenia, jakie wywołuje w uczniach animacja rysunkowa i film aktorski, warto pokazać im przykładowe fragmenty. Owocne może być zestawienie np. dwóch wersji piosenki *Wspaniały świat* z *Aladyna*:

- ♦ rysunkowego (<https://www.youtube.com/watch?v=jZ9jmft7HjU>)
- ♦ i aktorskiego (https://www.youtube.com/watch?v=eitDnP0_83k).

5. Remake i retelling: klasowy quiz [18 minut]

Klasa powraca do pracy we wcześniejszych grupach. Po raz kolejny każda z grup losuje karteczkę (Załącznik 3). Zadaniem grup jest przeprowadzenie krótkiego researchu w Internecie na temat wylosowanego hasła, sporządzenie na jego podstawie prostej notatki, a następnie wybranie z niej najciekawszej informacji i opracowanie pytania quizowego (typu prawda-falsz albo test jednokrotnego wyboru) dla pozostałych grup (poziom trudności powinien być taki, aby uczestnicy quizu mieli szansę domyślić się, jaka jest właściwa odpowiedź). Do stworzenia quizu uczniowie mogą wykorzystać internetowe aplikacje. Następnie klasa przeprowadza quiz.

Z zadania i jego omówienia wynikać powinno, że:

- ♦ *retelling* to jeden z obecnych w popkulturze zabiegów; to opowiedzenie znanej historii (np. baśni czy mitu) ponownie, z przekształceniem, np. uwspółcześnieniem jej, zmianą gatunku, zmianą perspektywy, pogłębieniem kreacji postaci,
- ♦ *Czarownica* opowiada na nowo baśń o Śpiącej Królownie (jest zatem przykładem *retellingu*), pokazując Diabolinę nie jako bezwzględnie czarny charakter, lecz jako skrzywdzoną, impulsywną bohaterkę, która ma w sobie wiele pozytywnych cech (w starszych klasach można nawiązać do wątków feministycznych),
- ♦ *remake* to tworzenie filmu o fabule bardzo bliskiej filmowi już wyprodukowanemu,
- ♦ *Mulan* to animacja z 1998 roku opowiadająca historię dziewczyny, która w męskim stroju służyła w wojsku i odegrała ważną rolę w obronie Chin przed najazdem Hunów.
- ♦ *Ballada o Mulan* to ważna dla chińskiej kultury opowieść o dziewczynie, która żyła prawdopodobnie w V lub VI wieku. By ratować ojca, wstąpiła do armii (za przyzwoleniem rodziców). Animacja Disneya jest jej swobodną adaptacją. (Jako ciekawostkę można zaprezentować klasie XVIII-wieczny obraz malowany na jedwabiu z kolekcji The British Museum: <https://tiny.pl/t32mg>).

6. Znać? To posłuchajcie. Klasowy trening kreatywnego opowiadania [20 minut]

Uczniowie przystępują do samodzielnej pracy. Mają za zadanie dokonać reinterpretacji znanej historii (np. baśni, jednej z omówionych w klasie lektur, fabuły wspomnianego podczas zajęć filmu), tak aby była ona opowiedziana z perspektywy innego bohatera lub przybrała inną formę (np. telewizyjnego lub prasowego newsa, wyznania z pamiętnika, posta z mediów społecznościowych itp.). Po wykonaniu zadania chętni uczniowie prezentują swoją propozycję w taki sposób, aby klasa mogła odgadnąć, do jakiego utworu nawiązuje reinterpretacja. Aby zaktywizować wszystkich członków klasy, nauczyciel/-ka może zaproponować wymianę efektów pracy między uczniami z ławki (przy takim rozwiązaniu należy zwrócić uczniom uwagę na to, by nie zapisywali tytułu reinterpretowanego dzieła, żeby umożliwić innym zgadywanie).

7. Pytania o *Mulan* [4 minut]

W ramach podsumowania zajęć i przygotowania do seansu, nauczyciel/-ka prosi, by klasa wspólnie zaproponowała kilka pytań, jakie nurtują ją w związku z nadchodzącą projekcją (np. Jakie efekty specjalne wykorzystano w filmie? Czy film będzie odbiegał fabularnie od wersji animowanej? Czy historia będzie uwspółcześniona? Czy w filmie będą piosenki?). Ważne, by klasa po seansie powróciła do tych zagadnień i wspólnie je omówiła.

Załącznik 1

„Mam tę moc! Mam tę moc! Rozpalę to, co się tli...”	„Naucz się tych dwóch radosnych słów: hakuna matata...”	„Gdzie się niebo i ziemia chcą zejść, coś woła...”
„Pamiętaj mnie, choć rozłąki idą dni...”	„Chcę uwierzyć snom...”	„Kim jest ta, której wzrok śledzi mój każdy krok?...”
Simba i Nala	Bella i Bestia	Aladyn i Dżasmina
Anna i Kristoff	księżniczka Aurora i książę Ełlip	Judy Hops i Nick Bajer
bałwan Olaf	pies Dante	świnka Pua
smok Mushu	surykatka Timon	kapucynka Abu
Vaiana – córka wodza	Merida – księżniczka	Simba – następca króla
Elsa – dziedziczka tronu	Tarzan – jedyny człowiek w stadzie goryli	Judy Hops – pierwsza w mieście królicza policjantka
Skaza	Diabolina	Wiceburmistrz Obłoczek
Dżafar	Hans	Hades

Załącznik 2

<i>Księga dżungli</i> (..... i 2016)	<i>Piękna i Bestia</i> (..... i 2017)	<i>Dumbo</i> (..... i 2019)	<i>Aladyn</i> (..... i 2019)
<i>Król lew</i> (..... i 2019)	<i>Kopciuszek</i> (..... i 2015)	<i>Alicja w Krainie Czarów</i> (..... i 2010)	<i>Śpiąca królowna</i> (.....) i <i>Czarownica</i> (2014)

Załącznik 3

remake	retelling
<i>Czarownica</i> (2014) – adaptacja?	<i>Mulan</i> (1998) – fabuła
<i>Ballada o Mulan</i>	